

Передплата
на «РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:
на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2.50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)
За границею:
на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудні.
Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламці неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні допесеня по 15 кр. від стрічки.

Слова під розвагу нашому загалови.

(Статя надіслана).

(о.) Вже наближає ся хвиля, коли справу будучих переважних для нас виборів чи там посольських кандидатур яло ся нашим патріотам взяти під зрілу а рішучу розвагу. Вже не пора ставляти лише конюнктури і розумувати про і contra що-до поодиноких поставлених чи висуваних кандидатур, крайна вже пора зважити ся на рішуче і рішаче слово, а передтим уявити собі принцип, з якого слідує взагалі розбирати і рішати се питанє.

Помічаємо всі, що проявив ся на виднокрузі нашого виборчого руху певний хаос: з одного боку слідний льокалізм в осуді кандидатів, з другого-ж проявило ся певне слухне чи неслухне недовіре до осіб, ставлених немісцевих кандидатів, а із загального всенародного овиду — на те згодять ся наші усі руско-українські групи — добачувати можна, що так одні як другі місцеві судці наявивших ся кандидатур неначе не розважили як слід інтересу загального, не лише місцевого, або загальної державної ситуації, серед якої ті наші будучі представники, ся наша парламентарна репрезентация має орудувати в хосен нашої народної будуччини, черпаючи науку з винішнього невідрадного лихолітя. Маємо іменно на гадці спосіб, сю теоретичну методу чи систему, якою стане полагоджувати сю справу — справу кандидатів т. з. осередний Народний Комітет.

Завтра відбуде ся зїзд усіх членів его ширшої організації, зїдуть ся мужі довіря з провінції, та ми цікаві, як виваже ся сей ширший синедріон із своєї важкої задачі, іменно: чи обявить ся справді поважною народною радою, що повинна стати на вершкү всенародного розуму і політичного такту, чи покаже ся гуртом, без провідної глибшої основи в руско-українськїм ділі всенароднім і поведе ся фракційним інте-

ресом чи політикою партикуляризма.

Посеред сего хаосу, сеї маси всяких різнобарвних і різновидих кандидатур хтось або якийсь виспий принцип мусить подиктувати, серед сего браку провідної мисли в осуді кандидатів (а є їх і по кілька як в Станиславівщині, Брідчині, Сокальщині, Чортківщині і пр.) мусить найтти ся вихідна точка, бо усі ті кандидати-Українці се рівні патріоти, сини одної вітчизни та кожний із них бажає зарівно щиро покласти своє серце і ум на народнім жертвнику.

Сподіємо ся, що наші політичні партикуляристи-фракційники загомонять сей час: ні, се лише ми патріоти, ми лише щиро думаємо, ви-же не приналежні до нашого круга, ви зрадники, запродавці, «ноторичні урядовці!»

Хай Вам буде панове, се Ваш суд про Вас самих, а «nemo in propria causa iudex esto».

На патріотизм і щирі гадки аренди нема, ні монополію і не яло ся держатись послевниці: «хвали ми роте»... бо власна хвальба вонає.

Патенту не має з нас ніхто, з другого-ж боку не пора, не пора і тричі не пора побивати ся рекримінаціями і підзорливостію...

Отже з принципу вольнодумности (а чей назадниками не єсте) уважайте і других рівними в ідейности — коли бажаєте також рівної мірки, — а бажаючи толеранції для своїх думок, не ведіть ся якоюсь фракційною проскрипцією, бо се терроризм, ширене народного автодафе, отже і неприличний обскурантизм, а неприличний в цивілізованім культурнім суспільстві.

На вид вельми поважної ситуації загальної, державної кризи, на вид положеня, де руский Гамлет питає: «жити чи не жити» дасть ся удержати конституціоналізм і поживемо чині та поглине нас абсолютизм чи иньша біда, в такій хвилі, бивній-бременній наслідками для на-

шого народного естования не розбиваймо ся, не дробім ся на атоми, не кленім нічий Барвіньчукізм, а гуртуймо ся і осуджуймо появивших ся патріотів-кандидатів із всенародної почви та інтересу загалу.

Призму, крізь яку глянув спершу «Народний комітет» на сю справу, висказало «Дїло» у своїм виданю з 26. (ст. ст.) вересня с. р. в ч. 217. у статі, повній правдивих і слухних поміченї під заголовком: «Посольські кандидатури».

Ось що читаємо там:

«Вже дотеперішній хід виборчої акції у нас вказує, що декотрі наші повітові комітети суть під тим зглядом не обачні. Н. пр. в однім повіті ставить ся когось кандидатом, бо він є горячий патріот і щедрий жертводатель на добродійні цілі. В другім повіті пропонує ся иньшого длятого, бо він є добрий судия, правдивий приятель і опікун народу. В третім видвигає ся якогось чоловіка тому, що він не належить до жадного сторонництва, отже всі сторонництва на него згодять ся. В четвертім бере ся згляд на те, що треба поставити сьвященника, в пятім, що треба хлопа і т. д. На милість Бога! чи-ж сеї всі прикмети суть кваліфікацією на посла? і то на посла до віденьского парламенту, і то ще в теперішнім часі великої політичної кризи, де може розходити ся о новий устрій державний, о переображенє Австрії! Якже будуть собі раду давати такі послы! як они потрафлять в такій трудній ситуації забезпечити інтерес руского народу! Кожній заслужі віддаймо належну честь, але на те є иньші способи, а не вибір на посла до ради державної.

При виборах, особливо теперішних, до парламенту не можна руководити ся льокальними або вузко-партийними а ще менше особистими інтересами та зглядами, не

13

Скапаний сьвіт.

Штука в 4 діях зі співками і танцями
ВЛАД. ОРКАНА
переклав:
Йосиф Стадник.

(Далі).

5-ий вихід.
ТІ.

НАСТЯ (в дверях). Пощо ти его притягала?
ГАЛЬЖБИТА. Ви мені сьмієте?... (Починає плакати).

НАСТЯ (ніждоить). Деж твій чоловік пішов — що? Думаєш, що не знаємо, куди ти його вислала?

ГАЛЬЖБИТА (втирає слюзи). Що вам до того?

СОБКО (іде до неї). Що нам до того... говорим?

ГАЛЬЖБИТА (тривожно ухилив ся до дверей).

СОБКО (до Насті). Держіть! (Вона заступає її).

ГАЛЬЖБИТА. Пустіть мене! розбашаки!... (Шамочає ся з мачохою).

СОБКО (біжить). Бити!... (Гальжбіта вириває ся, утікає до сінєй — тоті за нею).

НАСТЯ (за сценою). Лови!

ГАЛЬЖБИТА (за сценою). Ратунку! — (Крик, бряск шиб).

СОБКО (впадає до жати). Вилетіла вікном.

ЗУЗЬКА (глузливо). Тай щож зробив, дурний осле?

6-ий вихід.

ТІ, крім ГАЛЬЖБИТИ.

НАСТЯ (вертає задизгана). Вирвала ся мені... влетіла до сьвітлиці... я за нею... дитина почала кричати — Яга також. Я задержала ся хвильку, вона за той час бух в вікно!

СОБКО. Тай втікла! Найменьшої з вас помочи.

НАСТЯ. А чомуж ти її не держав?

СОБКО. А чому ви дверей не замкнули?

НАСТЯ. Чуж я могла надїяти ся? Тільки було стати мені при вікні...

СОБКО. Ви все розумні, як не треба.

НАСТЯ. Твоя вина! Ти чога випив ся?

СОБКО. Я паний? А вам хто сказав?

НАСТЯ. Бачила, як ти входив...

СОБКО. Дурна матір! Не знаєте ви, що по паному усе вільно? Якби до чога прийшло...

НАСТЯ. То ти не пив?

СОБКО. А ні — доперва буду! (Витягає фляшку).

ЗУЗЬКА (глядиць перед себе задумана). Сідайте-ж, сідайте! Що має прийти, те прийде...

НАСТЯ (сідає). Така добра нагода!

СОБКО. В руки!

НАСТЯ. Дай тобі Боже! (Пють).

СОБКО. А вона, бачите, догадала ся...

НАСТЯ. Гадина! Грозила нам своїм хлопом, що як поверне...

ЗУЗЬКА. А деж він? Не знаєте?

СОБКО. Е, чорти носять його, Бог знає куди...

НАСТЯ. Яга говорила, що є у нотаря...

ЗУЗЬКА. А пощож би?

НАСТЯ. Та чи я знаю? Вже то вони щось загадали!

ЗУЗЬКА. У нотаря?... Хіба в суді!

можна руководитися симпатіями та антипатіями, але треба обіймати весь руский нарід цілого краю, ба не тільки краю, але й держави, і постарати ся о заступництво спосібне і достойне. Інакше при евентуальнім перестрою держави перейдуть над нами до дневного порядку!»

Сей висказ органу «Народного Комітета» мусимо ще хита тим доповнити, що над нами «перейдуть до порядку дневного», коли ми до держаної ради пропустимо людей, які не мають нічо спільного з нашою народністю, противно суть єго олицетвореною негациєю. Народний Комітет повинен стати на сїм становищу, що радше не затверджувати кандидата-москвофіла в тім окрузі, де нещасної пам'яті консолідація промостила єму так дорогу, що народна кандидатура не має виглядів на успіх, як дальше каляти руско-український стяг, признаючи неукраїнські кандидатури.

Покаяне є завсїгда тяжке. Політичний гріх консолідації з ренегатами нашої національності навів на народний табір великі шкоди. Але коли покаяне має бути щире, то радше з героїзмом понести доконечну страту, ніж з малодушністю покривати і надалше свої хиби, признаючи пр. таких рянних кацапів, як Король або Давидяк «всенародними кандидатами», або толеруючи таку партикулярну консолідацію, яку завів о. Зельский з Мончаловским!... Caveant consules!...

3 виборчого руху.

Зі Станиславова пишуть нам: Поминувши вже бурливі, безтактні збори, які збули ся в театральній сали в Станиславові, є невідрадним сам факт, що станули проти себе аж три народні кандидати: др. Левицкий, о. Барш та сов. Каранович і ніодин з них не хоче уступити місця другому, а наміряють поборовати себе аж до останка. Чи се може лежить в інтересі народа, чи радше руководять кандидатами їх власні амбіції? На з'їзді відпоручників чотирох повітів в станиславській «Рускій Бесіді» віддано 10 голосів на др. Левицкого, а 19 на Карановича — о. Барш, як видно з того, буде кандидувати хита зовсім на власну руку. Але остаточно і тепер ще справа кандидатури не порішена і в нашім чисто народнім окрузі будемо може на жаль свідками роздору в народнім таборі не з иньших причин, як чисто особистих. Наші ревні разорителі, москвофільські смерди, не залишили похисуватись і сею нагодою. Вправді они не мають у нас ніякої опори, але мають свою експозитуру в особі д-ра Алексевица, сиямского брата коломийского Дудикевича. І от сей господин, якого недавно завіяло до Станиславова, мав чоло явитись на засіданню виборчого комітета і видаючи себе представителем «обще-русскої партії», заявити

НАСТЯ. Як колись пішов...
ЗУЗЬКА. Сьогодні певно поверне...
СОБКО. Що там! Нехай вертає, коли хоче.
Пиймо!
НАСТЯ. Може вже дістав засуд?
ЗУЗЬКА. Не був на терміні.
СОБКО. Як се добре, що так скоро справили ся. А я сказав адвокатуви...
НАСТЯ. Я ніколи й не подумала, щоби стільки насудили...
СОБКО. В тім моя голова!
ЗУЗЬКА (з глумом). Твоя голова?
СОБКО. Певно. Найбільше на мні стануло — на опікуві...
НАСТЯ. Пять соток, Господоньку! Звідки він їх візьме?
ЗУЗЬКА. Спродасть грунт.
НАСТЯ. Нема кому.
СОБКО. Вже він не вилізе! Одна ліцитація, друга... потім ми зачнемо о своє правувати ся...
НАСТЯ. Знищимо до тла!

(Далі буде).

з емпазою, що єго партія не ставить свого кандидата (!), але для сьвятого спокою буде підпирати того кандидата, за яким впаде більшість голосів виборчого комітета. На жаль ніхто в комітеті не дав котюзі по заслугі, не кликнув: вон в Суздаль! сему представителю «обще-руссов», які у нас не становлять жадної якоїсь партії і з якими не потребуємо зовсім числитись, а тим самим і не повинні терпеливо слухати безпідставних заяв такого д-ра Алексевица. Тим способом наші народовці дають кацапским емісарям висуватись наперед, лишают їм позір, немов то они щось і когось репрезентують та помагають їм посередно в їх зрадничім ділі баламученя людей і публичної опинії. А сего ми повинні вистерігати ся!

Про арештоване В. Будзиновского в Тернополи доносить наочний свідок до «Дѣла»:

«Вчера, ві второк 29. жовтня, вступая до комнаты свидань «Народной Торговлі» в Тернополи. І якуж тут застаю сцену! Кандидат на IV. курию округа виборчого Тернопіль-Збараж-Скалат п. В. Будзиновский сидить на креслі, а єго обступила жандармерія і поліція, два жандарми в повній збруї, інспектор міської поліції і один поліцай міський з шаблею. Жандарм взиває п. Будзиновского «w imięciu prawa», щоби в цілій тій жандармско-поліційній асистенції удав ся до суду, бо він (жандарм) має право єго «aresztować». На се п. Будзиновский відповідає зовсім спокійно: «Не розумію». Тоді жандарм кличе: «Im Namen des Gesetzes» і т. д. П. Будзиновский знов спокійно: «Не розумію». Жандарм починає вже грозити ланцужками. Се зовсім не перестрашило п. Будзиновского і він спокійно каже: «Прошу предложити мені приказ арештованя на письмі в рускім язиці». Такого приказу в рускім язиці жандарми не мали. Могли постаратись, але не вчичили того. Натомість, не надумуючись довго, покликали двох поліцаїв і ті винесли п. Будзиновского з хати задними дверми через подвірє та головними сіньми дому і посадили на дорожку, заздальгидь вже приготовану. (Свідками тої сцени були о. Миронович, адв. др. Данцлович і Вас. Нагірний).

За той час згромадили ся перед домом сотки народу всякої народности і всякого стану. По виносі п. Будзиновского на дорожку нова сцена: п. Будзиновский сидить в дорожці по середині, по-при него сїдають два жандарми, інспектор поліції сїдає перед ним, а поліцай коло візника. Живописний похід рушив перед суд. Хоч се був день робочий, тисячі народу залягли улицю, куда відбував ся похід, і так само пляти перед судом. Тут знов нова сцена: поліцай знов беруть п. Будзиновского з дорожки і на руках заносять до будинку судового.

П. Будзиновский і товариство «Подільська Рада» удали ся в справі сего арештованя телеграфічно до президента міністрів».

Виборчий комітет на судовий повіт сінявский уряджує слїдуючі передвиборчі збори: дня 4. н. ст. падолиста пополудни в Теплицях, дня 5. падолиста о 9. год. рано в Краснім, дня 5. падолиста пополудни в Добрій, дня 6. падолиста в Молодичу, дня 6. падолиста пополудни в Манастирі, дня 7. падолиста пополудни о 2. год. головне віче з цілого округа в Сіняві, дня 8. падолиста пополудни в Пискоровичах. — Комітет взиває всіх доохрестних селян і сьвящеників, численно явити ся на сих зборах, щоби наш заспаний повіт розрухати. Нашого кандидата п. Данила Старуху просимо, щоби рівнож явив ся на тих зборах. Особливу вагу кладе Комітет на совість всіх зичливых людей, щоби на вічу в Сіняві численно явили ся і тим заявили, що Русь тутешна, хоть випихана на схід, ще жие своїм жигем. Ви, отці духовні, не забувайте на речинці віч і являйте ся яко духовні провідники своїх парохіян! — Від Комітету.

Характеристика поезий

Петра Гулака-Артемовского.

(Далі).

З нових стихотворів бачимо сей мотив в верші: Ой час нам, Грицьку пошанувать ся!, писанім, правдоподібно, під адресою Основьяненка:

«Не все нам братіку, кличе Артемовский,

не все парубковать і з дівчатами гасать і жєнихаця і тютюнкуву (горівку з бочки, під яку кладуть листє тютюну-бакуна) кружлять! Лице морцками, мов лемішем поране, а на тім ї здоровецкий пліш. Схаменись! бо старість. Тобі й байдуже. А поглянь но на Андрія (як здаєсь Андрія Андр. Вагнера), як сей ярував, а однак і він подав ся. Від смерти «кирпатої свашки» не не викупиш ся ні грїшми, ні тим, що попови даш пятака, ні тим, що нагодуєш калік, старців і сиріт. Бонапарт, як дав ся в знаки москалям, а і він умер. Правда, що він не дав ніколи на часточку, але так само померли Сірко, Богдан, Мазєпа, Палій, що старцям обиди справляли і церкви муровали і хрести ставили. Всіх, чи єриблом ткаві їх сукні, чи дїрками сьвітились, — хробаки зїдять».

На Україні удержалась для Артемовского не дуже почесна вістка, що він, ставши «благондежнымъ» приняв на себе від «начальства» мандат, вговорювати козаків, щоби не бунтовались, а йшли радо служити в московске війско¹⁾. Чи вість ся правдива, не знати; що она можлива, не тяжко підозрівати. Поет годить ся з сими зарядженнями офіціальної Росії, може й тому, що бачить, що їх оминуть годі. Тому пише поет дальше:

А втік, щоби в москалі на сей рік не схопили;
Вироторять — так як раз — в погонці через
Не вмер — болячки задавили! [рік!
Та ба! Так отже-бач утік!

Всі помруть. Інший оминув панщину, та за те горівка в нїм зайняла ся, або хто «бебєхив за жінку надсадив». Так вже суджено:

Та вже наш дяк чита у книжці не дурницю,
Що доведеть ся всім по повній випивать;
Із'їв Адам із Євою кислїцю,
А нам прийшлось за їх оскому прогонять.

Смерть не омине нікого. Остапова Горпина все мацяє на шії дукач, а й їй прийде конець. Трицять від збіжа в Опанаса засіки, клуня і токи, тай меду в него не брак і риби в ставі...

А все брідня!... Покинеш любу жінку,
Чумацку свасть, волів і кільки пар плугів
І вірне наймиття і дрібную дитинку,
Покинеш все, кажу, на радість ворогів.

Подібно, як Котляревский,²⁾ поет не любить «москалів, коли пише:

А там — гляди — по смерти в хату й вперли
До жінки з пару москалів!
Пішла куйовдиця! Як не було — все втерли
А дїтки миркають без свитки й постолів;
О паплюга!...³⁾

Се були би всі стихотвори, в яких поет сьпіває про марність сьвіта. І крізь сей, в прочім нічим незамітний мотив, пробиває ся щира прихильність до людей убогих.

Годі не замітити, що та сама тема виступає також у другого письменника харківского круга, Григорія Основьяненка. Та иньші причини визвали сю тему у одного і другого письменника, а відповідно характерови їх творів виїшла також у кожного з них відмінно єї обробітка. Артемовский писав під впливом Горація. Він приноворив сей мотив до українського життя, оживотворив єго образками і порівняннями, які спостерігав побіч себе; в сїм мотиві противставив він латинським забобонам українські вірованя в ворожки, знахорів, відьми, а уквітчав єго природним українським гумором, що був характеристичною вдачію поета.

На ту саму струну в Основьяненка, на єго поучаня в «Марусі», щоби не пристрацатись «не то, щоби до якої вєщі, а то хочби і до наймилийших людей: жінки, дїточок, щирих приятелів і других...», зложилась знов иньша причина, а іменно побут Основьяненка в монастири. Від-

¹⁾ Там же е. стр. 241.

²⁾ Поет розказує нам про Енея, що почав у Дїдони бенкетувати:

«Дїдону мав він мов за жінку,
Убивши добру в неї грінку,
Мутив, як на селі москаль!...
(Опшкєвич. Ор. cit. стр. 5. пісня I.)

В иньшій місци пише поет;

По у трояньского народу
За шаг алтина не проси:
Хто москалі об'їхав з роду
А займеш, — ноги уноси.

(Там же стр. 38. пісня IV.)

Характеристика «москалі» (салдата) випала у Котляревского згідно з народним поглядом. Дашкевич: «Малорусскія и другія бурлескнїя Энеиды». Київск. Стар. 1898. том 62. стр. 183. За Дашкевичем можемо те саме сказати про Артемовского.

³⁾ Верш подаю не з видани Комара, але з «Київск. Стар.» р. 1897. том 56. стр. 484-6, де текст поправийший

повідно до дидактичного характеру Квітчиної «Марусі», ся струна вишла на скрізь поважно, хоть і те брак їй сердечного тепла.

(Далі буде).

Справоздане „Дністра“.

Рада надзираюча Товариства взаімн. обезпечень і Товариства взаімного кредиту «Дністер» відбула дня 25. жовтня під проводом Президента Ради Совітника Гр. Кузьми в присутності 12 членів Ради і комісаря правительственного, гофрата Гута своє засіданє, на котрім Дирекция предложила справозданє обох Товариств по конець III. кварталу с. р. т. є по день 30. вересня.

Зі справозданя Дирекції видно сталий розвій інтересів Товариства, даючий свідоктво, що Товариства оба почивають на сильній підставі економічній, та що Заряд дбає і старає ся о їх розвій.

I.

В Товаристві взаімних обезпечень «Дністер» було сего року в часі від 1. січня 1900 до 30. вересня:

66.023 важних поліс на 67,411.741 корон обезп. капіталу з премією 589.970-20 кор. в порівнянню з попереднім роком в тім самім часі більше о 7411 поліс на 7,297.449 кор. обезп. капіталу з премією 69.783-74 кор.

Церквей прибуло 130, а будинків приходських 130.

Що-до суми шкід представляє ся сей рік до кінця вересня некориснійше від року попередного. По день 30. вересня с. р. було 675 шкід, котрі разом з коштами ратунковими і ліквідаційними виносили 352.291 кор. 56 сот., з чого звертає реасекюрація 179.861 кор. 78 сот., остає отже на власній рахунок 172.429 кор. 78 сот. Попередного року сума відшкодовань оставших на власній рахунок в тім самім часі виносила 136.594-98 кор. Помимо того признала Рада надзираюча в 3 кварталах сего року 19 відшкодовань в дорожі ласки в таких случаях, в котрих Товариство не було після статула до виплати обовязане, в сумі 5676 кор., — натомість відмовила Рада в 5 случаях відшкодованя з причини незаплатеня премії. До суду мирового не відкликав ся жаден пошкодований.

Фонд резервовий побільшив ся о 47.835-86 кор. і виносить з днем 30. вересня 293.650-38 кор.

Фонд емеритальний побільшив ся о 9.839-30 кор. і виносив в дни 30. вересня 28.005-90 кор.

Власні фонди Товариства в дни 30. вересня виносили:

1) Фонд резервовий	293.650-38 кор.
2) Резерв премій	148.480 — "
3) „ спеціальна	2.888-80 "
4) Фонд емеритальний	28.005-90 "
разом	473.025-08 кор.

Покрите на то:

1) в цінних паперах 468.829-20 кор. (по цінні курсу,
2) вкладки в банках 56.177-63 „ чер. закупна)
3) готівка в касі 4.859-53 „
разом . 529.866-36 кор.

(Конець буде).

Новинки.

— **Календар.** В четвер: гр.-кат. Йоїла пророка; рим.-кат. *Всіх Святих*. — В п'ятницю: гр.-кат. Артемія муч.; рим.-кат. День задумний.

— **Львівським митрополитом** — як доносять — іменовано вже ВПреосв. єпископа Шептицького, а іменоване буде незабаром оголошене в урядовій *Wiener Ztg.* В'їзд нового митрополита до Львова відбуде ся імовірно ще перед Новим роком.

— **За душу бл. п. Омеляна Огоновського**, професора руского языка і літератури в львівськйм університеті, многозаслуженого голови товариства «Просвіти» і пр., відправить ся в Успенській церкві в четвер дня 1. падолиста о 9. год. зрана богослуженє, на котре родина покойного запрошує знайомих і почитателів его заслуг.

— **Концерт станіславського «Бояна»** відбуде ся в второк 6-го падолиста в сали театральній (ім. Монюшка). По концерті, в котрім межі инцидими возьме також участь Вп. панна Ольга Проскурницька, славнозвісна співачка-солістка, відбуде ся аматорське представленє драматичного кружка «Бояна». Буде відіграна комедія зі співими п. в. «Діти Музи» І. Домика. Близну

програму подасть ся пізнійше. — Білетів на концерт і на представленє (по цінах звичайних) можна вже дістати в «Народній Торговлі». Запросини розсилає ся лише гостям замисцевим.

— **Інавгурація шкільного року** в новопоставленім у Львові жіночій учительськйм семінарі відбула ся в второк о 11. год. поред полуднем. В гарно прикрашеній сали нового будинку заняли почесні місця красвий маршалок гр. Бадені, о. архієпископ Ісакович, о. мітрат Туркевич, президент міста Малаховський, віцепрезидент шкільної ради Бобжинський, шкільні радники Дзедзіцький і Барановський, інспектор Токарський, шкільний референт намісництва Залеский та ще кілька членів шкільної ради краєвої і директор заведеня п. Зубчевський. Понизше засів учительський збір семінаря, а сали заповнила битком шкільна молодіж в числі околo півтретя сотки. Торжество розпочало ся посвяченєм води о. мітратом Туркевичом, почім о. єпископ Вебер при олтарі поставленім в сали відправив Службу Божу і посвятити цілий будинок. По довершенім посвяченю забрав голос п. Бобжинський і в короткій промові означив ціль шкільництва, его розвиток, підніс значінє учительства для просвіти народу та для добра суспільности і оголосив отворенє семінаря. По нїм промовляв директор Зубчевський та звернув увагу на становище, яке жєнщина займає нині серед суспільности та прикінци звніс многолітствіє для монарха. Хор семінаристок відспівав австрійськй імн по польськи і по руски, почім одна зі семінаристок п-на Вайдівна промовляла іменем товаришок по польськи а п-на Витвицка по руски. Вкінци забрав голос о. архієпископ Ісакович, пригадуючи на покликанє жєнщини до високих цілій та про обовязки, які она має виконати для добра загалу та кінчаючи свою бесїду, поблагословив зібраних. На тім покінчило ся торжество інавгурації.

— **Наради** над проєктом заснованя висших мужеских віділових шкїл розпочнуть ся дня 3. падолиста с. р. о 9 год. перед полуднем в сали секційних засідань краєвої ради шкільної.

— **Графиня Льоняй** — як доносять N. W. Jougnal — дістане для себе і свого потомства титул княгині Бодрог-Олягі (від назви дібр єї мужа) з додатком «Високість». Цїсар зажадав, щоби графиня часть року перебувала зі своєю дочкою архикнягинєю Єлисаветою, а графиня на се згодила ся.

— **Процєс Гільзнєра.** Вчєра переслухано як свідка Сєдьяка, члена міської ради в Польній. Сей зїзнав, що сейчас по довершенім м'орді підозрівав о се Гільзнєра і був в его домі при трусениї, але тоді не найдено нічого підозріного, а з давньої одїжи Гільзнєра найдено лише сподні жовтої краски. На другий день Гільзнєра увязнено. Слїдуючий свідок парох Вельцек стрітив був критичного дня о 4^{3/4} год. попол. якогось муцину в ліску Бжезіна, але се не був Гільзнєр. Далше зїзнав свідок Шіц, що підозрівав Гільзнєра о убійство, а чув також, що коли Маврикий Гільзнєр, брат обжалованого, говорив про замордованє Грузївної, то обжалований все від него відвертає ся. Потім прикликано матір і брата обжалованого Гільзнєра, але они просили, щоби їх звільнено від зїзнань, на що трибунал згодив ся. Далший свідок Кленовец, начальник відділу жандармерії, заявив, що спершу увязнив був Маврикия Гільзнєра, як підозрілого о злочин, але незабаром випустив его з вязниці, а замкнув его брата, який тепер стає перед судом яко обжалований. Свідок подав, що моцї Клімівної найшов був прикриті галузьями, а єї одїж так само подерту як Грузївної. Свїдки Бегадлова, Нєпрац і Амалія Шуберт зїзнали, що в день перед злочином переходили (не разом) через лісок Бжезіна і бачили там якогось муцину, але се не був Гільзнєр. Амалія Шуберт зїзнала далше, що розмовляла раз з Іваном Грузом, братом замордованої, та коли згадала про его сестру, він незвичайно змішав ся і поблїд. На похороні своєї сестри Іван Груза підв'язав собі шию хустиною і держав праву руку в кишени. Свідок Прохаска оповїдав, що в тім дни, коли найдено моцї Грузївної, він заглянув через вікно до мешканя Гільзнєра і бачив, як мати розмовляла зі сином та почув такі слова матери до сина: «Мусини сказати, щось не був цілий день дома». Свідок зїзнав далше, що одного дня по замордованю Грузївної з хати Гільзнєрів виходив комином тяжкий дим, немов би зі спалених шмат, а панї Халюпа вповїла єму, що сей дим походить зі спаленої одїжи Гільзнєра. Коли Гільзнєр зазрів свідка під вікном, викричав ся на него і казав єму забрати ся. Свідок Халюпа зїзнала, що того диму не видїла і про него ніколи з ніким не говорила. Свідок Бєрнарди (жєнщина) оповїдала, що Грузївна ніколи не згадувала про Гільзнєра, а лише при послїдній стрічї оповїдала, що межє Польною а Весніц волочить ся якийсь муцина та заглядає людям в очи. — На сїм покінчило ся вчєрашня розправа.

— **Нєщастя.** В Волківцях, борцівського повіта, полишив Іван Волоцук двоє дітий, 2- і 5-літнє, замкнених в хаті. Діти від угля запалили по-

стїль, а не могучи вийти із замкненої хати, вилїзли на піч і подушили ся на смерть від диму. Хату уратовано.

Того самого дня жінка Гната Верещука суншила в печі коноплі, а коли они занялись, перелякана жінка почала гасити і притім тяжко попарилась сама і мала дитина. Скоря поміч сусїдів уратувала обійсте від пожежи.

— **Небувалої виборчої манїфєстациї** буде свідком Новий Йорк на дни 3. падолиста с. р. В походї републиканської партії возьме участь 150.000 осіб. Они вирушать о год. 10. рано, а потребують 11 годин, щоби перемашерувати попри одно якесь місце. Кожда особа буде нести малу американську фану і червоний гвоздик, на знак свого републиканського переконаня. Всї музики Нового Йорку і на двїста миль навкруги міста замовлені до співучастї у сїм походї.

— **В обороні дочок.** Матери богато студенток будапештєнського університету вписали ся на виклади як надзвичайні слухачки, щоби боронити свої дочки перед брутальними напастями студентів.

— **Катастрофи.** В Каракау, столицї републики Венецуелі, нанесло землетрясенє величезні шкоди, причім згинуло 30 осіб, а багато є ранених. Президент републики вискочив через вікно і тим способом спас ся від смерти, але зломав ногу.

З Нового Йорку доносять, що дня 30. жовтня вибухнув газ в фабриці хемікалій Таранта і Сп., причім ціла фабрика вилетїла в воздух, а 150 осіб погибло. Більша часть робітників в фабриці спасла ся від смерти.

В Лондонї підчас повороту війська з полудневої Африки зїбрали ся в портї нечислені товпи народа. В натовпі задушено 5 осіб на смерть, а 140 ранено.

— **Чоловік трійлоїд.** Берлинська президия поліції устроїла онодї оригінальне представленє для запрошених гостей, межє котрими знаходили ся репрезентанти властей і науки та кількох лікарів, а яко фахові знатоки професор др. Левін і судовий хемік др. Єзеріх. Американський капітан, Е. Вєтріо, подав був просьбу, щоби єму вільно було показати свою не-аби-яку штучку трійлоїда. Отже щоби набрати понятя о тій штучці, устроїла президия поліції пробне представленє, котре розпочало ся тим, що артист випив насамперед склянку «ультрамарики»; по тім закусив гриншпаном, наїв ся фарамушки з сїрки і бораксу, а по тім всім зажив стрихніни і випив розпущеного трійла, уживаного до трокінчав тим, що наїв ся білого фосфору. Всї ті трійла оглядав др. Єзеріх і переконав ся, що були правдиві. Капітанови Вєтріо они нічого не зашкодили. Він розповів тоді, що одного разу був на якимсь обїді, на котрім гості затроїли ся аршенїком; лиг єму тоді нічого не було. Він від тої пори пробував їсти всілякі трійла, привик до них і так став ся трійлоїдом.

Телеграми.

В. Найштад, 31. жовтня. Пернерсдорфер поставив тут свою кандидатуру з V. курії,

Париж, 31. жовтня. На вчєрашній кабінетовій радї заповів Делькає, що як найскорше розішле жовту книгу про Китай від марця 1900 р.

Пекін, 31. жовтня. Прибув сюди д. 27. с. м. єпископ Анцер.

Шангаї, 31. жовтня. Китайські дневники доносять, що мирові переговори поступають скорим ходом. Підставою нарад є услїве: відшкодованє в високости 400 мільонів таєлів, відданє заряду мит від чаю і побору деяких податків заграничним урядникам, доживотна вязниця для кв. Туана, поворот цїсаря до Пекїну і неограниченє право мешканя для чужинців в цілім Китаю. Лігунгчан мав заянити, що сї услїва можливі до принятя.

Париж, 31. жовтня. Лігунгчанг повідомив послїв, що Юлієн отруїв ся. Виправа сполучених війск з Паотінгфу вертає до Пекїну, очищуючи дорогу від Боксерів і повстанців.

Врибург, 31. жовтня. В тутешнім окрузї Боєри ідуть щораз наперед. Як здає ся, хочуть облягати Врибург. На двайцять миль звідси находять ся 4 укрїплені табори Боєрів.

Блємфонтен, 31. жовтня. Всїх Боєрів понад 14 літ з 10-мильового округу забирають Англичанє до міста, щоби відняти їм можність прилучуваня ся до повстанців.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
1-35	6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня		6:25	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава		
	6:20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова		6:30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний		
	6:46	з Брухович, шод. від 13. мая до 16. вер. вк.		6:43	дв. Підзамче		
	7:45	з Янова		6:35	до Станиславова, Підвисокого, Потутор		
	7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		8:30	8:40 до Кракова (Відня, Варшави), Стружа		
	8:00	на дв. головний		2:55	9:00 до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)		
	8:05	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия		9:15	до Янова		
	8:15	з Сокала, Рави рускої		9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятин дв. Підз.		
	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.		9:42	дв. гол.		
	11:45	з Ядослава і Любачова		2:55	9:55 до Чернівців, Станиславова		
	11:55	зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)		10:20	до Сокала, Белая, Рави рускої і Любачова		
	12:55	з Янова		1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята		
	1:15	зі Сколього, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.		2:15	до Брухович від 13. мая до 15. вересня в неділі і свята		
2:20	3:14	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)		3:05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.		
2:35	5:17	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.		3:15	до Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.		
	5:40	на дв. голов.		3:26	до Брухович шод. від 1. мая до 16. вер.		
1:45	5:45	з Кракова		3:30	до Яшева, Хпрова, Любачова		
	5:55	з Чернівців, Іцкан					
	6:00	з Сокала, Белая і Любачова					
Ніч				Ніч			
	7:24	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)		6:10	до Станиславова		
	8:28	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)		6:18	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б.		
	8:50	з Брухович від 13. мая до 16. вересня шод.		12:40	а від 16. вер. до 30. марта 1901 щоденно		
	9:23	з Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.		6:30	до Кракова (Відня, Берліна, Варшави)		
8:40	9:45	з Кракова (Відня, Берліна), Ясла, Розвадова		6:50	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша		
2:31	10:00	з Чернівців, Букарешту, Гусятин, Потутор		7:10	до Тернополя дворець головний		
12:20	10:15	з Лавочного (Пешту) Хпрова		7:33	дв. дворець Підзамче		
	10:12	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		7:25	до Сокала і Рави рускої		
	10:30	на дв. голов.		7:48	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)		
	12:05	зі Стрия, зі Сколього від 1. мая до 30. вер.		9:12	до Янова від 1. мая до 15. вересня		
	3:12	з Підволочиск на дворець Підзамче		10:40	до Чернівців і Іцкан		
	3:35	на дворець головний		10:50	до Кракова, Відня, Варшави		
				11:00	до Підволочиск, Бродів дв. голов. й		
				11:25	дв. Підз.		
				4:15	до Кракова, Відня, Берліна, Самбора		
				4:45	до Брухович від 13. мая до 17. вер. шод.		

ЗАМІТКА: Гога нічка числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейский різвить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ч. к. залізниць держ. (Львів, ул. Крайських ч. 5) уділяє пояснень в справах лівничих, продає білети всякого рода і розклади їзди.

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2 % листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронові
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4% листи товариства кредиторського земського
- 4 1/2 % листи Банку красього
- 5% облігації Банку красього
- 4% позичку красьву
- 4% облігації пропінацийні

і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшій курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ч. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Вєч. Духовєнству і всім вірним Впрєосв. Митроп. і Прєосв. Еп. Ординариатам всіх трєх єпархій, обезпечєє будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі зняряди, абїже в зерні і солємі, сїно в єтогах і будинках протів шкїд огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вноєють:

Фонд резервовий	245.814	кор. 52 сот.	486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	— ”	
” спеціальна	1.684	80 ”	
Фонд основний	72.000	— ”	
” ємеритальний	18.166	60 ”	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услїва обезпечень користні, а шкєди лїквідують ся безпрєволєчно. До кїнця 1899 року вноєсли виплаченї шкєди 1,669.565 кор. 38 сот. Полїси «Дністра» прїймає Банк красьвий і Каси оєащадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Святинї, Городєнці, Терєбовлї і Залїщиках прї позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товариствї взаїмних обезпечень в Краковї, котрє дає найкористївшї услїва, прєдставляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає полїси і квїти в рускїм язїці. Зголоєнє о удїленє агєнций в окрєстностях, де нема близько агєнтів «Дністра», прїймає ся. «Дністеръ» виплатив агєнтам по кєнець 1899 р. прєвїзні 216.714 корєн.

Львів, рїнок ч. 10. (дїм «Прєсвьїті»).

Товариство взаїмного кредиту

„ДНІСТЕРЪ“

стєварїшенє з обмеженою порукою, Львів, рїнок ч. 10 (дїм «Прєсвьїті»).

удїляє позички за оплатю 5 1/2 % і 1% додатку на кошта адмїнїстраційні, влаєстїтелям ґрунтів і господарств до 500 корєн за порукою двох відповїдних ручїтелїв або за інтабуляцією, над 500 корєн тїлько за інтабуляцією на першїм мїєцї, до сплати в ратах на 3 до 10 лїт. Свьященїки, не посїдаючі реалїностей, мусьєть крїм поруки двох ручїтелїв прєдложити єше полїєу житєву; обезпечїтись можна через «Дністеръ» в Товариствї взаїмних обезпечень в Краковї пїєсля всьєких можливих комбїнаций.

Згаданє Товариство прїймає вклатки до опрєцентованя від членів і третїх осіб по 4%.

— Удїл члєнскїй вноєєть 50 кор., вїєсовє 2 кор. —

Члєном бутї і позичку дїєстатї може тїлько члєн обезпечений в «Дністеръ».

Інформация удїляє Дирєкция листовно або агєнти Товариства взаїмних обезпечень «Дністеръ».

Артистичнє заведєнє рїтовнїчє малєярства шильдїв. відлїванє, таблиць, вирїб печаток кавчукових і великий вибїр кавчукових друкарєнь

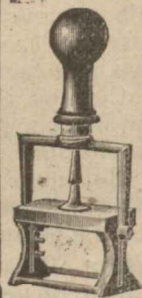
Гєнрїк Шашїра

Львів, ул. Копєрнїска ч. 3 (побїч аптеки Вл. Мїколяша).

Вїконує дуже красєно всїлякі работи, а іменно: печатки кавчуковї і металєві для громад і урядів парохїяльнїх. Шильди малєованї на шклї, деревї, бляєї та полєтнї. Всїлякі лєкерования, позолєчуванє хрєстїв. Таблицї і шильди лєанї з рїжнїх металїв, таблицї наґробнї і назви улїць, числа на домп.

ґравури на металю та дорогих камїнях, печатки, штанци, відзнаки, букви, моноґрами, герби і ґузики до упряжи та лїберїї. Марки печатковї, бляїчки шпунт. для броварїв. Нуморатори і стємплї на датум. Обцяги до пльємб, шаблєони. Краска до печаток та хемїчна краска до близнїї.

Цїнники даром і франко!

ГІПОТЕЧНОГО.

БАНКУ

Контора вимїни

виплєчує без прєдучєннє прєвїзї або коштів

цїннї папєрї

вїльєсованї

КУПОНИ

Всїлякі